

Otázky k přijímacím zkouškám do navazujícího magisterského studia Veřejná ekonomika a správa

Každá otázka má 1 správnou odpověď. Body za chybně zodpovězenou otázku se neodečítají (otázka je tedy hodnocena 1 bodem, pokud je správně zodpovězena a 0 bodů, pokud je zodpovězena chybně).

1. Označte pravdivé tvrzení:
 - a) Z hlediska návratnosti dělíme veřejné příjmy na návratné a kapitálové
 - b) Z hlediska časového (účelu) dělíme veřejné příjmy na běžné a kapitálové**
 - c) Z hlediska návratnosti dělíme veřejné příjmy na daňové a nedaňové
 - d) Z hlediska časového (účelu) dělíme veřejné příjmy na daňové a příležitostné

2. Daně můžeme charakterizovat jako:
 - a) fakultativní, zákonem stanovené platby návratného a ekvivalentního charakteru vybírané od právnických osob ve prospěch veřejných rozpočtů.
 - b) povinné, vyhláškou stanovené platby návratného a neekvivalentního charakteru vybírané výlučně od zahraničních fyzických a právnických osob ve prospěch veřejných rozpočtů.
 - c) povinné, zákonem stanovené platby nenávratného a neekvivalentního charakteru vybírané od fyzických a právnických osob ve prospěch veřejných rozpočtů.**
 - d) povinné, zákonem stanovené platby investičního a kapitálového charakteru vybírané od fyzických a právnických osob ve prospěch veřejných rozpočtů.

3. Jednorázově placené dávky, které jsou placeny z hodnoty zboží při přechodu státní hranice a odváděny do státního rozpočtu. Takto lze charakterizovat:
 - a) Povinné platby do rozpočtu EU
 - b) Cla**
 - c) Administrativní poplatky
 - d) Nic z výše uvedeného

4. Nejvyšší příjmy obcí tvoří příjmy:
 - a) daňové**
 - b) nedaňové
 - c) transfery (dotace)
 - d) ostatní.

5. V případě aplikace hlasovacího pravidla jednohlasné shody hrozí nebezpečí:
 - a) Cyklického hlasování
 - b) Volebního paradoxu a jednovrcholových preferencí
 - c) Časových průtahů a tzv. vydírání jedincem.**
 - d) Cyklické výhry voliče mediána

6. Výskyt hlasovacího paradoxu znamená pro veřejnou volbu na principu většinového pravidla a při hlasování o více než dvou variantách dvě nebezpečí:
 - a) Možnost cyklické volby a manipulace s pořadím hlasování o jednotlivých variantách**
 - b) Možnost jednovrcholových preferencí a extrémních názorů

Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta

Lipová 507/41a, 602 00 Brno, Česká republika

T: +420 549 49 1710, E: info@econ.muni.cz, www.econ.muni.cz

Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224

V odpovědi, prosím, uvádějte naše číslo jednací.

- c) Možnost výskytu voliče mediána a středového voliče
- d) Možnost nedodržení dohod a chybného vyjvení preferencí

7. Podle institucionálního kritéria členíme statky na:

- a) Nerivalitní, nevyloučitelné
- b) Soukromé, kolektivní
- c) Veřejné, soukromé, netržní
- d) Tržní, polotržní, netržní**

8. Podle zákona 83/1990, Sb. mají občané právo se svobodně sdružovat. Přitom platí, že:

- a) K výkonu tohoto práva není třeba povolení státního orgánu.**
- b) K výkonu tohoto práva je třeba povolení státního orgánu.
- c) K výkonu tohoto práva je třeba svolení krajského soudu.
- d) K výkonu tohoto práva není třeba povolení státního orgánu, pokud se nejedná o sdružení nepovolené.

9. Označte pravdivé tvrzení:

- a) Občanská sdružení nesmějí v žádném případě vykonávat funkci státních orgánů. Nesmějí řídit státní orgány, mohou však ukládat povinnosti občanům, kteří nejsou jejich členy.
- b) Občanská sdružení mohou vykonávat funkci státních orgánů, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Mohou také v krizových situacích řídit státní orgány a ukládat povinnosti občanům, kteří nejsou jejich členy.
- c) Občanská sdružení nesmějí vykonávat funkci státních orgánů, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. V případech stanovených zákonem mohou řídit státní orgány a ukládat povinnosti občanům, kteří nejsou jejich členy.
- d) Občanská sdružení nesmějí vykonávat funkci státních orgánů, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Nesmějí řídit státní orgány a ukládat povinnosti občanům, kteří nejsou jejich členy.**

10. Mohou neziskové organizace podnikat?

- a) Z definice uvedené v zákoně o daních z příjmů vyplývá všeobecný zákaz podnikání jako takového.
- b) Z definice uvedené v zákoně o daních z příjmů nevyplyvá všeobecný zákaz podnikání jako takového, ale politickým stranám a nadacím zvláštní zákon přímo podnikání zakazuje.**
- c) Z definice uvedené v zákoně o daních z příjmů vyplývá všeobecný zákaz podnikání jako takového, ale politickým stranám a nadacím zvláštní zákon přímo podnikání povoluje.
- d) Z definice uvedené v zákoně o daních z příjmů nevyplyvá všeobecný zákaz podnikání jako takového, ale církvím a občanským sdružením zvláštní zákon přímo podnikání zakazuje.

11. Je veřejná vysoká škola dotována ze státního rozpočtu?

- a) Jen v případě deficitního výsledku minulého roku.
- b) Jen ta část, která se týká doplňkové činnosti
- c) Ano.
- d) Jen ta část, která se týká vědecko-výzkumné činnosti.

12. Elasticitu veřejných výdajů lze charakterizovat jako:

- a) Způsob měření ekonomické svobody
- b) Vztah mezi procentní změnou veřejných výdajů a procentní změnou HDP**

- c) Vztah mezi mírou ekonomické svobody a objemem veřejných výdajů
d) Podíl veřejných výdajů a veřejných příjmů
- 13.** Pro neziskové organizace platí:
- a) dani podléhají v zásadě pouze příjmy z činností, ve kterých dosahují zisku, kromě příjmů z reklam a z pronájmu majetku
b) dani podléhají v zásadě pouze příjmy z činností, ve kterých dosahují zisku, včetně příjmů z reklam a z pronájmu majetku (mimo pronájmu státního majetku)
c) příjmy z pronájmu státního majetku vždy podléhají zdanění
d) příjmy z reklamy podléhají zdanění, pouze jde-li o reklamu neetickou.
- 14.** Mezi příčiny růstu veřejných výdajů patří:
- a) Změna preferencí vlivem růstu důchodu na hlavu
b) Změny v demografické struktuře a technologické změny
c) Inflace a demonstrační efekt
d) Platí vše výše uvedené
- 15.** Náklady a užítky veřejných výdajových programů lze rozdělit na reálné a peněžní. Platí, že:
- a) **Peněžní vznikají v důsledku změn v relativních cenách, které se projevují při adaptaci ekonomiky na poskytované veřejné statky a na změny ve struktuře poptávky po zdrojích.**
b) Reálné vznikají v důsledku změn v relativních cenách, které se projevují při adaptaci ekonomiky na poskytované veřejné statky a na změny ve struktuře poptávky po zdrojích.
c) Reálné užítky nelze identifikovat.
d) Peněžní užítky nelze identifikovat.
- 16.** Když užitek ze spotřeby u jednoho spotřebitele přímo (bez toho, aby „prošel“ cenovým mechanismem) ovlivňuje užitek druhého spotřebitele, hovoříme:
- a) Negativním statku
b) Produkční externalitě
c) Spotřebitelské externalitě
d) Meritorním statku
- 17.** V případě existence externality trh selhává, neboť:
- a) Nedokáže ocenit externí náklady, nepostihuje je cenovým mechanismem.**
b) Postihuje externality cenovým mechanismem, nicméně se zpožděním.
c) Kromě externích nákladů nedokáže trh cenovým mechanismem ocenit jiné náklady, než právě ty externí.
d) Existence externalit vytváří monopolní postavení.
- 18.** Na trhu soukromého statku je možno poptávku charakterizovat funkcí $P = 46 - 6Q$. Celkové náklady firmy produkující tento statek jsou $TC = 153 + 4Q + 4Q^2$. Firma při produkci tohoto statku produkuje znečištění. Obyvatelům přilehlého města tak vznikají externí náklady ve výši $TEC = 1050 + 6Q + 2Q^2$. Určete množství statku produkované firmou a) v případě, že neuvažuje produkovanou externalitu (Q_1); b) v případě, že firma bude brát v úvahu externí náklady, jež působí (Q_2).
- a) $Q_1 = 3, Q_2 = 3$
b) $Q_1 = 2, Q_2 = 1$

- c) $Q_1= 3, Q_2= 1$
- d) $Q_1= 3, Q_2= 2$**

19. Jednoduchá daňová kvóta v roce 2008 v ČR je:

- a) cca 20%**
- b) cca 55%
- c) cca 85%
- d) cca 25%

20. Veřejný sektor je:

- a) financován z veřejných financí, řízen a spravován veřejnou správou, rozhoduje se v něm cenovým mechanismem a podléhá veřejné kontrole
- b) financován z veřejných financí, řízen a spravován veřejnou správou, rozhoduje se v něm veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole**
- c) spojen s poskytováním veřejných statků, které jsou spotřebovávány individuálně
- d) vždy efektivnější v poskytování veřejných služeb než sektor soukromý

21. Stát jako ekonomický subjekt je jedinečný následujícími vlastnostmi:

- a) Neefektivností a byrokracií
- b) Neefektivností a daňovou spravedlností
- c) Ziskovým charakterem v režimu centrálně plánované ekonomiky
- d) Neziskovostí a možností donutit ostatní ekonomické subjekty k nějakému jednání**

22. Podle údajů ČSÚ činil v roce 2007:

- a) vládní deficit ČR 156,1 mld. Kč, tj. 1,6 % HDP, a vládní dluh 1 019,4 mld. Kč - tedy 28,7 % HDP.
- b) vládní deficit ČR 56,1 mld. Kč, tj. 1,6 % HDP, a vládní dluh 1 019,4 mld. Kč - tedy 28,7 % HDP.**
- c) vládní deficit ČR 56,1 mld. Kč, tj. 16 % HDP, a vládní dluh 1 019,4 mld. Kč - tedy 28,7 % HDP.
- d) vládní deficit ČR 56,1 mld. Kč, tj. 1,6 % HDP, a vládní dluh 1 019,4 mld. Kč - tedy 28,7 % HDP.

23. Jako mikroekonomické tržní selhání označujeme například:

- a) Kolísání míry inflace
- b) Existenci drahých výrobků na trhu
- c) Existenci asymetrických informací**
- d) Existenci sociálních nerovností

24. Zajímá-li nás vhodné definování cílů veřejné politiky v zájmu dosažení společensky žádoucích efektů, hovoříme o:

- a) Alokační efektivnosti**
- b) Technické efektivnosti
- c) Tzv. „C-efektivnosti“
- d) Efektivnosti procesu výroby

25. Mezi příčiny neefektivnosti veřejného sektoru patří např.:

- a) Neziskovost
- b) Kategorie užítka a její individuální vnímání
- c) Tendence k monopolizaci
- d) Vše výše uvedené.**

26. Mezi vnější faktory efektivnosti veřejného sektoru *nepatří*:
- Politické uspořádání společnosti
 - Fungování ziskového sektoru
 - Výkonnost ekonomiky
 - d) Kvalifikace a iniciativa pracovníků veřejného sektoru**
27. Mezi jednokriteriální metody ekonomických analýz nepatří:
- a) Metoda lexikografického uspořádání**
 - Analýza účinnosti nákladů (CEA)
 - Analýza nákladů a užitečnosti (CUA)
 - Analýza nákladů a přínosů (CBA)
28. Pro analýzu nákladů a výnosů (CBA) platí:
- a) Náklady i výnosy jsou vyjádřeny v penězích**
 - Jde při ní o minimalizaci rozdílu mezi náklady a výnosy
 - Výsledky programů měřeny v podobě naturálních ukazatelů
 - Hodnota ani cena efektů se nezjišťuje
29. Celkové daňové břemeno se skládá z:
- Přímého a administrativního zdanění
 - b) Daňového výnosu, administrativních nákladů, nadměrného daňového břemene**
 - Nadměrného daňového břemene a ztráty mrtvé váhy
 - Elastických a neelastických administrativních nákladů
30. Náklady státní správy na organizaci daňového systému patří mezi:
- a) Přímé administrativní náklady**
 - Nepřímé administrativní náklady
 - Náklady mrtvé váhy
 - Přímé daňové břemeno
31. Důchodový efekt zdanění je spojen:
- Se zvýšením disponibilního důchodu
 - Se snahou nahradit zdaněný produkt či aktivitu nějakou alternativou
 - Se snahou vyhnout se zdanění
 - d) Se ztrátou části disponibilního důchodu.**
32. Označte správné (kompletní) tvrzení:
- Zákonný dopad daně je důležitý z hlediska daňové praxe – vyjadřuje, kdo je povinen ze zákona platit daň
 - Ekonomický dopad zdanění ovlivňuje ceny, výstupy a individuální důchody
 - c) Platí a) i b)**
 - Neplatí a) ani b)
33. Pro přesun a dopad daně platí:
- Čím je poptávka pružnější a současně nabídka méně elastická, tím větší část daně ponese poptávající

- b) Čím je poptávka pružnější a současně nabídka méně elastická, tím větší část daně ponese nabízející
- c) Čím je nabídka pružnější a současně poptávka méně elastická, tím větší část daně ponese nabízející
- d) Čím je poptávka pružnější a současně nabídka méně elastická, tím menší část daně ponese nabízející
34. Označte, co *neplatí* pro omezení vlády při tvorbě ekonomických rozhodnutí:
- a) Vláda nemá a nemůže mít všechny relevantní informace
- b) Nemá k dispozici dokonalou znalost kauzálních souvislostí
- c) Má omezenou kontrolu nad byrokratickým aparátem
- d) Vláda má vliv na ekonomické chování soukromých subjektů a může je dokonale odhadnout**
35. Rozpočtový přebytek či deficit jsou vyjádřením:
- a) Neschopnosti vlády splácet své závazky
- b) Krátkodobé fiskální nerovnováhy**
- c) Dlouhodobé fiskální nerovnováhy
- d) Neschopnosti soukromého sektoru krýt závazky veřejného sektoru
36. Převis rozpočtových výdajů nad rozpočtovými příjmy v daném rozpočtovém roce (bez započtení úroků z veřejného dluhu) nazýváme:
- a) Celkový deficit
- b) Primární deficit**
- c) Průměrný deficit
- d) Sekundární deficit
37. Strukturální (aktivní) složka fiskální nerovnováhy:
- a) Vzniká na základě rozhodnutí vlády
- b) Je nástrojem fiskální politiky vlády
- c) Může být způsobeno snahou rozložit důsledky výdajového šoku do více let
- d) Platí vše výše uvedené**
38. Označte *nesprávné* tvrzení:
- a) Neoklasický přístup hodnotí deficit negativně a odmítá jej
- b) Keynesiánský přístup hodnotí aktivní deficit negativně a odmítá jej**
- c) Keynesiánský přístup hodnotí aktivní deficit pozitivně a v určitých případech jej doporučuje
- d) Neoricardiánský přístup popírá makroekonomické důsledky deficitu
39. Pokud se týká charakteru služeb, které poskytuje odvětví školství, pak lze obecně říci, že:
- a) jedná se o statky čistě veřejné - vyloučení ze spotřeby je možné, neustále vzrůstající počet spotřebitelů nemá vliv na kapacity a nebezpečí přetížení, a tím i snížení kvality pro všechny spotřebitele
- b) nejedná se o statky čistě veřejné - vyloučení ze spotřeby je možné, naopak neustále vzrůstající počet spotřebitelů znamená tlak na kapacity a nebezpečí přetížení, a tím i snížení kvality pro všechny spotřebitele**
- c) Jedná se o statky pod ochranou, s výjimkou základního školství
- d) Jedná se o veřejné statky, protože jsou poskytovány státem.

40. Efektivní poskytování čistých kolektivních statků na soukromé (tržní) bázi je problematické protože:
- a) Vzniká příliš vysoká poptávka, neboť každý spotřebitel si chce zakoupit svoji vlastní jednotku tohoto zboží
 - b) Dojde k nadprodukcí, neboť soukromý sektor je výkonnější než veřejný
 - c) Tím, že se spotřebitelé mohou rozhodnout nezaplatit plné náklady produkce statku, dojde k příliš nízké poptávce a nepokrytí nákladů**
 - d) Vzniká příliš nízká poptávka, neboť soukromé poskytování veřejných statků vede k vyšším marginálním nákladům než veřejné poskytování